

3. Gudykunst W. B. Cross-Cultural and Intercultural Communication 1st Edition, Thousand Oaks / Sage Publications, Inc; 1 edition – 2002. – 312 p.

4. Wiseman R. L. Intercultural communication theory, Thousands Oaks: Sage. – 2003. – pp. 247–270.

УДК 007:654.19(477)

Гарматій Ольга

кандидат філологічних наук,

Національний університет «Львівська політехніка»,

Львів, Україна

ІНОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОСУВАННЯ УКРАЇНИ В СВІТОВОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Країни, що дбають про власний міжнародний імідж, розвивають ЗМІ, які забезпечують інформування закордонної аудиторії. Іномовлення (іноземне мовлення) – це діяльність, скерована на інформування громадян інших країн, що здійснюється через трансляції інформаційних повідомлень, новин, різноманітних передач. Такий інформаційний продукт – офіційна точка зору держави. Принципи створення програм не відрізняються від узвичаєних, але до них додається обов'язок дбати про імідж своєї держави у світі.

Розбудова і вдосконалення іномовлення України як складової державних комунікацій, ефективне професійне позиціонування України у світових інформаційних потоках є необхідною передумовою забезпечення національних інтересів і національної безпеки держави. Україна потребує сьогодні активної та виразної присутності у світовому інформаційному просторі. Задля цього створена і функціонує система державного іномовлення України.

Відповідно до Закону України «Про систему іномовлення України» визначаються правові основи, завдання і функції державного іномовлення України, засади діяльності суб'єктів державного іномовлення з метою захисту національних інтересів держави за кордоном, формування і підтримання позитивного іміджу України у світі шляхом оперативного та об'єктивного інформування про події в Україні, діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування в нашій країні, офіційну внутрішню і зовнішню політику та позицію держави. Під державним іномовленням України, згідно

з Законом, мається на увазі насамперед мовлення, спрямоване на інформування про події в Україні, що здійснюється у формі інформаційних повідомлень, новин, програм (передач) з використанням технічних засобів телерадіокомунікацій [1].

До системи іномовлення України входять державне підприємство «Мультимедійна платформа іномовлення України» (телевізійний канал UA|TV) та Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ». UA|TV – порівняно новий проект (створений у 2015 році), натомість Укрінформ існує давно, його піддали ребрендингу (запущено оновлений сайт агентства зі зміненим дизайном і новим логотипом).

UA|TV – єдиний інформаційний цілодобовий телевізійний канал іномовлення, який адресований широкій іноземній аудиторії і покликаний доносити світові об'єктивну, актуальну та цікаву інформацію з України і про Україну з перших вуст. Новини подаються щогодини п'ятьма мовами (українською, англійською, російською, арабською, кримськотатарською). Країни, в яких ведеться мовлення через кабельних операторів: Азербайджан, Болгарія, Грузія, Ізраїль, Канада, США, Німеччина, Латвія, Молдова, Польща [5]. Команда UA|TV працює під гаслами: «Відкрий для себе Україну!», «Підтримай Україну!», «Будь з Україною!», «Живи Україною!», «Україна світу!».

Укрінформ – єдине національне інформаційне агентство України, воно діє з 1918 р. Кореспонденти інформгентства працюють у всіх областях України, також в дев'яти країнах світу: Бельгії, Канаді, Нідерландах, Німеччині, Молдові, США, Польщі, Росії, Франції. Щодоби Укрінформ пропонує понад триста інформаційних повідомлень, а також коментарі, інтерв'ю, інфографіку, фоторепортажі [4]. Матеріали подаються такими мовами як українська, англійська, російська, іспанська, німецька і китайська.

Разом з тим, система іномовлення України не виконує своїх завдань повною мірою. Іномовлення не завоювало належного авторитету в аудиторії і потребує удосконалення механізмів об'єктивного та привабливого представлення України у світі. Україна все ще не надає світу достатньо реальної інформації про себе. Це думка багатьох українських і зарубіжних медіадослідників, представників влади, пересічних громадян.

«Наша проблема в тому, що Україна дуже часто відсутня в інформаційному просторі, – зазначає Євген Федченко, Заслужений журналіст України, директор Могиллянської школи журналістики Національного університету «Києво-Могиллянська академія», співзасновник українського проекту StopFake. Він прогнозує: «Якщо ми самі не говоримо про новини в Україні, то взагалі можемо зникнути

для світових медіа.. Треба самим формувати інформаційний дискурс у міжнародних ЗМІ. Саме ми маємо показати, що українські події – це частина світового сценарію майбутнього, і нас не можна ігнорувати». Відомий тележурналіст, продюсер та редактор документальних проєктів, керівник «Проекту комунікації реформ» Українського кризового медіа-центру Роман Вибрановський також наголошує: «Проблема в тому, що ми самі мало про себе говоримо.. Є тенденція промовчати замість того, аби говорити.. Ми самі маємо давати інформацію та говорити світові про себе» [2].

Про це нещодавно зазначив і Посол Японії в Україні Шигекі Сумі. Він вважає, що Україна надає світові недостатньо інформації про себе: «Україна не дуже активно доносить свою позицію у зовнішній світ, транслює реальну інформацію про себе, на відміну від агресивних, але професійно працюючих російських інформантів та телеканалів» [3].

Важливим є завоювання уваги міжнародної аудиторії. Іномовлення – це особливий стиль інформування, він має певну специфіку викладу, оскільки зарубіжні споживачі інформації не перебувають в інших реаліях і для них слід пояснювати багато речей, використовуючи при цьому потрібні технології. Треба досягти значного зростання чисельності аудиторії українського іномовлення. Для цього потрібне визначення цільової аудиторії та вибору оптимальних шляхів її інформування. Вивчення принципів формування аудиторії іномовлення передбачає низку питань: яка специфіка повідомлень для зарубіжної аудиторії; за якими критеріями диференціювати аудиторію; про що і як найкраще повідомляти з точки зору сприйняття інформації; які теми про Україну пріоритетні, як створювати власний формат інформування про Україну.

Україна прагне ефективно доносити правдиву інформацію про себе та свою позицію закордон. Для цього Україна потребує стабільного й ефективного функціонування української платформи іномовлення – джерела широкої й актуальної інформації про себе як незалежну та проєвропейську державу.

Ефективна система іномовлення України – дієвий інструмент підтримки державного суверенітету України та просування Української держави у світовий інформаційний простір. Чим якісніше та активніше Україна буде розповідати світові про себе, тим більше впливатиме на світову громадську думку і тим краще світове співтовариство буде розуміти нас. Слабка інтеграція України у світове інформаційне поле, недостатня ефективність інформаційних служб спричиняють, те, що імідж України у світовому інформаційному просторі нині формують не власні медіа, а ЗМІ інших держав. Внаслідок відсутності потужного

українського інформаційного середовища формується спотворений образ України у світі. Також слід зазначити, що поверхове, фрагментарне, а часто і викривлене уявлення про нашу країну закордоном є результатом цілеспрямованої інформаційної діяльності зарубіжних медіа-суб'єктів і неналежної уваги української влади упродовж усього періоду незалежності до формування та впровадження власної державної інформаційної стратегії, здійснення державних комунікацій. Відтак розвиток і вдосконалення іномовлення стає важливою складовою забезпечення національних інтересів і національної безпеки держави. Перетворення державного іномовного ресурсу нашої країни на дієвий механізм інформування світового товариства про Україну сприятиме формуванню й підтримці позитивного іміджу Української держави у світі, відкриє можливості для широкого інтернаціонального діалогу.

Список використаних джерел:

1. Про систему іномовлення України: Закон України від 08.12.2015 р. № 856-VIII. – Редакція від 01.01.2017. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/856-19>.

2. Романдаш А. Україна у закордонних медіа: маємо творити, а не читати новини / Анна Романдаш // Media Sapiens. – Режим доступу: http://www.osvita.mediasapiens.ua/trends/1411978127/ukraina_u_zakordonnikh_media_maemo_tvoriti_a_ne_chitati_novini/.

3. Україна не надає світу достатньо реальної інформації про себе, – посол Японії // Детектор медіа. – Режим доступу: <http://detector.media/infospace/article/124224/2017-03-18-ukraina-ne-nadae-svitu-dostatno-realnoi-informatsii-pro-sebe-posol-yaponii/>.

4. Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ»: Офіційний сайт. – Режим доступу: https://www.ukrinform.ua/info/about_agency.html.

5. UA|TV: Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://uatv.ua/about/>.